

zanesljiva, v globinah duš zasidrana zavest: — ni je sile, ni sovražnika, ki bi nas mogel pomendrati, ki bi nam mogel — četudi le za kratek hip — zatreti vero v zmago, v bodočnost, v življenje in svobodo. Zavedali smo se, da nam grozi sovražna moč in da bi nas hotela uničiti, izbrisati z obličja zemlje; a doumevali smo to preteče zlo samo razumsko — občutili, v živo občutili tega nismo. Zato smo lahko peli in modrovali, pričakovali novih dni v zavesti svoje nadmoči, v zavesti premoči pravičnega, v zavesti zmage — vkljub vsemu — v zavesti končne zmage nad krivičnostjo. —

Dr. X je bil pozvan na Golo. Z ogromnim nahrbtnikom oprtan je odkorakal. Bolniška strežnica in dva moža z vso zdravniško spravo so ga spremljali. Šel sem toliko z njim, da sem videl, kam in kod gre pot na Golo. Imelo me je, da bi ga vprašal: Ali naj grem s teboj? — A kaj bi le z menoj? Napota, breme in ovira. In še to: — saj nisem sam — saj smo v treh! — Zapomnil sem si smer poti in se vrnil v vas.

Potem pa je zapadel sneg. Precej ga je zapadlo. Če si ga meril na obronkih navpik, ga je bilo skoraj za pol metra.

No — smo si oddahnili — v snegu bodo hajko odložili. Zakaj bi naj prodirali po snegu, ko jih lahko že zdaleč vidiš? — Prvi sneg, jesenski sneg. Samo nekoliko bo posijalo sonce, pa bo po njem. Za nekaj dni bomo v Purkerčah še bržkone na varnem.

(Konec prihodnjič)

POMLAD IN ODSEVI

Niko Grafenauer

PREOBRAZBA

Sp ev :

Z obeti oči, ki srepe iz neznanih pokrajin,
teža minljivosti še naprej seva. —
Te slutnje — ah, večna molčečnost bogov
jim v daljnem svetovju odpeva.
Že neme postave uklepajo ude
in v tebi vse kliče po zadnjem spoznanju,
ta sreča: za temnimi roji menad
toniti v vročičnem, mamljivem iskanju.

Odpev :

Klical sem k sebi sle:
onstran je gozd molčal,
blodnje vklenile so vse,
zaman sem odveze iskal.
S spevi je šlo oznanilo,
ki ga je vdihnil bog,
vse, kar mi je naklonilo,
zdaj jemljem iz nemih rok.

POMLAD IN ODSEVI

Ta luč!
To razodetje —
sladki čas.
Že tonejo zadnje obtožbe oči.
K ustom pristavljeni vrč vzbuja slast
in s sadom minule jeseni se veže
pijanost, ki znova prežema srce.

Vse, kar je bilo, zdaj odteka
in v mraku si išče opore;
o, težka omama.

Luč sika. Znamenje — kača, umri!
V objemih naslade zveni meso.
Kot polnoč se razklepa sla.

S trpljenjem je okrvavljena duša
in rane so črno ozvezdje bridkosti.
Ti daljni obeti! Klic, ki me vabi navzdol.
Nepomirljivo. Ta krona: biti!
Niti glasu o sreči.
Tako me žeja v osrčju.
Ah, onemel je rog —
molk in solze.

SIBILIN MOTIV

Telesa so zrela kot bron.
Zares je čas:
mehko trčite vrči,
že se srh zgošča v čudežni napoj.

Tako lepo je:
pozna luč z vrtov
me z vrelim dihom zagrinja.
Daljna pobočja
že vabijo k temnemu plesu.
Koža še zmerom po morju dehti.
O, sladka utrujenost ust.
V nočeh razodetje:
himera.
Vročičnost v zatilju.
Na vseh poteh mamljivost.

Ženska je nepomirljiva skrivnost.
Še topla sreča. Tako privlači.
V njej tli zastrta sla;
spet raste pijanost,
v kateri se razveže duša.

Čakam te,
pridi,
roko položi na rane, ki še naprej krvave.
Rešitev je blizu;
sreča drži le navzdol.
Ta vdanost udov! Že sladke blodnje
in glas, ki te vabi:
Sibila, umri.

SPEV ODHODA

Za glas

Vrči, ponujeni iz nemih rok,
so polni temnega odhoda.
Tako me žeja:
sence oklepajo srce.

Dajte,

naj se napijem sreče
iz te korenine.

Spevi pri mizi temnijo v poslednji klic
daljnega morja, od koder sli nosijo krono
nemih dežel.

Strah srepi vame.

S tujimi ljudstvi odhajam
po temnem prostranstvu navzdol.

Brezmejna je vdanost postavam,
ki nam odmerjajo pot. —

V blodnjah se šibi telo
in mrtva vera me omamlja.

Svetovja tonejo v propadu;
z dna se kot vnebohod vzdiguje tožba.
Že seva pozaba.

Srce se pripravlja k daritvi.

Hlepim — še zadnja odveza je dana;
zbori so onemeli;
in večno vabijo bogovi.

SPEV ODHODA

Za zbor in glasove

P r v i :

Ta sem, ki zbira v temnih nočeh;
ta sem: krvavo stvarjenje vzhičenih rok —
zbori molčijo, vse tone v očeh —
to zadnje, kar seva, sem: — bog!

Somrak in trpljenje, ki večnost obeta,
in miti in sreča — vse vodi navzdol,
ah, tu sem, med spevi in srcem že leta
nasprotni pol.

V s i :

Razmakni svetovja; že slast nas prežema
in težki stvariteljski jok,
blodnje in vrče ta ura nema
sklepa v poslednji daritveni krog.

T a , k i p o j e :

Že vino me mami,
sla ude oklepa,
v tej uri pred nami
je slast tako lepa

in klic, ki me vabi,
za slutnjami gre,
ah, v srečni pozabi
ugrezam srce.

Bogovi molčijo,
smrt grabi telo,
demoni hitijo
in zbori pojo:

iz črnih ran pije
ta, ki trpi,
v rokah agonije
končujemo vsi —

Vsi:

Utihnil je k ustom pristavljeni rog,
vrtovi so nemi in to, kar zveni,
je spev bolečine, ki vrača nas v krog —
že ude prežema sla zadnje noči
in čas se izteka in z njim tudi sok:
v rokah agonije končujemo vsi.

Glas:

Tako nam je dobro, ko sklenemo niti,
in sanje še dalje kažejo pot —
ta sreča: v omami se vdano spustiti
za temnim znanilcem usod.

Vsi:

Nemim postavam že vračamo krono
v uri, ko dušo oklepa tema,
zdaj tožbe močvirij, dih senc, zadnjo zono
ugrezamo vase z obeti srca.

BLUES I

Miroslavu in Marijanu Frančišku

Dajte, želim, ostanite —
prijatelji, tujec sem; tod ni poti;
nepomirljiva je moja samota
in vse srepi.

Dajte, želim, ostanite —
usta se zbirajo v krik;
vrč kroži, tako je vse daleč —
bliža se nemi krvnik.

Dajte, želim, ostanite —
prijatelji, tujec sem, tod ni poti.
Beli duhovni hitijo v sprevodu
in strah se gosti.

BLUES II

Uklenjen v trnje čakam temno jed
(strnišče, plod in sladki vonj gozdov);
hlastati z usti, ki kot rana žgo —
mrke postave vabijo navzdol.

Hlastati z usti, ki kot rana žgo;
Ahasver, daleč je opoj, strah dušo grabi —
popotne pesmi so neskončno lepe,
nikoli se ne stečejo v pozabi.

Popotne pesmi so neskončno lepe.
Nesmrtne! V njih se zgošča bog
in spleta slutnje, ki me še pojijo,
v nepomirljivi krog.

SLOVENSKA POEZIJA

Drago Šega

(Konec)

Župančičevo pesniško delo predstavlja temeljni kamen slovenske moderne poezije in je na ta ali na oni način prisotno v vseh njenih nadaljnjih razvojnih metamorfozah vse do današnjih dni. Najmočneje je seveda vplivalo na generacijo, ki je nastopila neposredno po „moderni“. Med pesniki, ki so kljub temu vplivu sezoreli v izrazite osebnosti in si — nekateri prej, drugi šele kasneje — ustvarili samostojen pesniški svet, velja omeniti prevsem tri: *Alojzija Gradnika* (rojenega 1882), *Paula Golio* (1887—1959) in *Iga Grudna* (1893—1948).

O Gradniku, ki je komaj nekaj mlajši od Župančiča, lahko rečemo celo, da je njegovo pesništvo protiutež Župančičevemu, tako je namreč